

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 8. jūlijā *

Lieta C-343/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 2. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 26. augustā, tiesvedībā

Afton Chemical Limited

pret

Secretary of State for Transport.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], K. Šimans [*K. Schiemann*], P. Kūris [*P. Kūris*] (referents) un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre L. Hjulēta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 15. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Afton Chemical Limited* vārdā — Dž. Stratforda [*J. Stratford*] un R. Bleiklijs [*R. Blakeley*], *barristers*, kā arī Dž. Flinnss [*J. Flynn*], QC, kurus pilnvarojis M. Lons [*M. Lohn*], *solicitor*,
- Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā — M. Mūrs [*M. Moore*] un M. Simma [*M. Simm*], pārstāvji,
- Eiropas Parlamenta vārdā — I. Anagnostopulu [*I. Anagnostopoulou*] un R. Kaškina [*R. Kaškina*], pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā — A. Alkovera Sanpedro [*A. Alcover San Pedro*], kā arī E. Vaitis [*E. White*] un D. Kukovecs [*D. Kukovec*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2010. gada 6. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/30/EK, ar ko groza Direktīvu 98/70/EK attiecībā uz benzīna, dīzeļdegvielas un gāzeļļas specifikācijām un ievieš mehānismu autotransporta līdzekļos lietojamās degvielas radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas kontrolei un samazināšanai, groza Padomes Direktīvu 1999/32/EK attiecībā uz tās degvielas specifikācijām, kuru lieto iekšējo ūdensceļu kuģos, un atceļ Direktīvu 93/12/EEK (OV L 140, 88. lpp.), 1. panta 8. punkta spēkā esamību tiktāl, ciktāl ar to tiek ieviests jauns 8.a panta 2. un 4.–6. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 13. oktobra Direktīvā 98/70/EK, kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/12/EEK (OV L 350, 58. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar *Afton Chemical Limited* (turpmāk tekstā — “*Afton*”) 2009. gada 2. jūlijā iesniegtu lūgumu izdot atļauju celt prasību par likumības pārbaudi (“judicial review”) attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes “nodomu un/vai pienākumu” transponēt Direktīvu 2009/30.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Direktīvas 2009/30 preambulas 35. apsvērumā ir noteikts:

“Īpašu metālu piedevu izmantošana, un jo īpaši metilciklopentadiēnilmangāna trikarbonila [turpmāk tekstā — “MMT”] piedevu izmantošana varētu palielināt kaitējumu cilvēka veselībai un bojāt transportlīdzekļu dzinēju un emisijas kontroles aprīkojumu. Daudzi transportlīdzekļu ražotāji iesaka neizmantot degvielu, kurā ir metālu piedevas, un tādas degvielas izmantošana var traucēt transportlīdzekļa garantijas atzīšan[u]. Tāpēc nemitīgi jāpārrauga MMT piedevu izmantošanas rezultāti degvielā, apspriežoties ar atbilstīgajām iesaistītajām pusēm. Līdz laikam, kamēr tiek veikta turpmākā pārskatīšana, jāveic nepieciešamie pasākumi, lai samazinātu visu iespējamo bojājumu smagās sekas. Tāpēc jānosaka MMT izmantošanas degvielā galīgais ierobežojums, kas balstīts uz pašlaik pieejamām zinātnes atziņām. Šo ierobežojumu varētu turpmāk pārskatīt tikai, ja var pierādīt, ka lielāks daudzums nerada pretēju rezultātu. Lai nepieļautu, ka patērētāji nezināšanas dēļ padara par spēkā neesošām savas transportlīdzekļu garantijas, jāpieprasa arī, lai metālu piedevas saturoša degviela tiktu marķēta.”

- 4 Ar Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punktu Direktīvā 98/70 tiek ieviests 8.a pants, kas ir formulēts šādi:

“Metālu piedevas

1. Komisija izvērtē risku veselībai un videi, ko rada metālu piedevu izmantošana degvielā, un šim nolūkam izstrādā testēšanas metodoloģiju. Komisija līdz

2012. gada 31. decembrim paziņo par saviem secinājumiem Eiropas Parlamentam un Padomei.

2. Kamēr nav izstrādāta 1. punktā minētā testēšanas metodoloģija, metālu piedevas metilciklopentadiēnilmangāna trikarbonila (MMT) saturs degvielā no 2011. gada 1. janvāra nedrīkst pārsniegt 6 mg Mn uz litru. No 2014. gada 1. janvāra šī robežvērtība ir 2 mg Mn uz litru.

3. MMT satura robežvērtība degvielai, kas minēta 2. punktā, tiks pārskatīta, pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem, kas iegūti pēc testēšanas metodoloģijas, kura minēta 1. punktā. Ja riska novērtējumā būs attiecīgs pamatojums, to var samazināt līdz nullei. To nevar palielināt, ja riska pamatojumā nav attiecīga pamatojuma. Šo pasākumu, kas ir paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, pieņem saskaņā ar 11. panta 4. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka visās vietās, kur patērētājiem ir pieejama degviela ar metālu piedevām, ir izliktas norādes par metālu piedevas saturu degvielā.

5. Marķējuma teksts ir šāds: “Satur metālu piedevas”.

6. Šo marķējumu izvieto labi redzamā vietā kopā ar informāciju par degvielas tipu. Marķējuma un burtu izmēriem jābūt tādiem, lai tie būtu labi redzami un viegli salasāmi.”

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

- 5 *Afton* ir Apvienotajā Karalistē reģistrēta sabiedrība, kas ietilpst *Afton Chemical* grupā, kas ražo un pārdod MMT tā izmantošanai visā pasaulē.
- 6 No *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka MMT ir metālu piedeva degvielai, kuras pamatā ir mangāns, kas kalpo tam, lai palielinātu oktānskaitli bezsvina degvielā un/vai lai aizsargātu tādu automašīnu vārstus, kuras tiek darbinātas ar benzīnu, kurš satur svina aizstājējus.
- 7 Saskaņā ar *Afton* teikto 8.a panta 2. un 4.–6. punkta iekļaušana Direktīvā 98/70 ar Direktīvu 2009/30 ir nelikumīga. Pirms šīs pēdējās direktīvas pieņemšanas neesot bijuši nekādi ierobežojumi MMT izmantošanai, ne arī marķēšanas pienākums attiecībā uz metālu piedevām un it īpaši MMT.
- 8 *Afton* cēla prasību iesniedzējtiesā, kurā tā lūdza atļauju celt prasību par likumības pārbaudi ("judicial review") attiecībā uz Apvienotās Karalistes valdības "nodomu un/vai pienākumu" transponēt Direktīvu 2009/30.
- 9 *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* lūgto atļauju deva un nolēma apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“Vai, ievērojot Direktīvā 2009/30 [..] paredzētās tiesību normas par metālu piedevām [..]:

1) Atbilstoši 1. panta 8. punkta daļai, ar kuru Direktīvā 98/70 ir ieviests jauns 8.a panta 2. punkts, ar kuru no 2011. gada 1. janvāra ierobežota [MMT] izmantošana degvielā līdz 6 mg Mn uz litru, bet no 2014. gada 1. janvāra — līdz 2 mg Mn uz litru, šādu robežvērtību noteikšana:

a) ir nelikumīga, jo tā ir pamatota ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā;

b) ir nelikumīga, jo pārkāpj piesardzības principa prasības;

c) ir nelikumīga, jo neatbilst samērīguma principam;

d) ir nelikumīga, jo pārkāpj vienlīdzīgas attieksmes principu;

e) ir nelikumīga, jo pārkāpj tiesiskās drošības principu?

2) Atbilstoši 1. panta 8. punkta daļai, ar kuru Direktīvā 98/70 ieviests jauns 8.a panta 4.–6. punkts, kuros prasīts marķēt visu metālu piedevas saturošu degvielu ar uzrakstu “Satur metālu piedevas”, šāda marķējuma pienākuma noteikšana:

a) ir nelikumīga, jo tā ir pamatota ar acīmredzamu kļūdu vērtējumā;

b) ir nelikumīga, jo neatbilst samērīguma principam?”

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

10 Parlaments un Komisija uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams.

11 Tie apgalvo, ka nepieņemamība izriet, pirmkārt, no tā, ka starp pusēm nav strīda, jo *Secretary of State for Transport* [satiksmes valsts sekretārs] ir ieņēmis neitrālu nostāju attiecībā uz prasības pamatotību, un, otrkārt, tāpēc, ka vienīgais iesniedzējtiesā ierosinātās lietas mērķis ir panākt Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkta atcelšanu.

12 Komisija apgalvo, ka *Afton*, iespējams, atbilst kritērijiem, lai celtu tiešu prasību Kopienas tiesā saskaņā ar EKL 230. pantu.

- 13 Pirmkārt, jāatgādina, ka, ja jautājums par Eiropas Savienības iestāžu pieņemtu tiesību aktu spēkā esamību ir izvirzīts valsts tiesā, šai tiesai ir jālemj, vai sprieduma taisīšanai ir jāspriež par šo jautājumu un tāpat vai ir jālūdz Tiesu par to lemt. Tādējādi, ja iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir par Kopienų tiesību normas spēkā esamību, Tiesai principā ir jāpieņem nolēmums (2002. gada 10. decembra spriedums lietā C-491/01 *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, *Recueil*, I-11453. lpp., 34. punkts, kā arī 2008. gada 3. jūnija spriedums lietā C-308/06 *Intertanko* u.c., Krājums, I-4057. lpp., 31. punkts).
- 14 Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka valsts tiesas lūgtajai Kopienų tiesību normas interpretācijai vai spēkā esamības novērtējumam nav nekādas saistības ar pamata lietas faktiem vai priekšmetu vai ja problēmai ir hipotētisks raksturs (iepriekš minētais spriedums lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 35. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *Intertanko* u.c., 32. punkts).
- 15 Pamata lietā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *Afton* ir cēlusi *High Court* prasību par likumības pārbaudi attiecībā uz Apvienotās Karalistes valdības “nodomu un/vai pienākumu” transponēt Direktīvu 2009/30, kaut gan šīs prasības celšanas dienā šīs direktīvas transponēšanai paredzētais termiņš vēl nebija beidzies un vēl nebija veikts neviens valsts pasākums minētās direktīvas transpozīcijai. Turklāt ar to vien, ka *Secretary of State for Transport* izrādīja nodomu transponēt Direktīvu 2009/30, pietiek, lai uzskatītu, ka starp *Afton* un minēto *Secretary* pastāv nesaskaņas (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 36. punkts).

- 16 Turklāt Tiesā nav apstrīdēts, ka uzdotie jautājumi ir vajadzīgi, lai atrisinātu pamata lietu, jo valsts pasākumu veikšana, lai transponētu direktīvu Apvienotās Karalistes tiesību sistēmā, var būt atkarīga no nosacījuma, ka šī direktīva ir spēkā (iepriekš minētais spriedums lietā *Intertanko* u.c., 34. punkts).
- 17 Tādējādi nav acīmredzams, ka iesniedzējtiesas lūgtajam Direktīvas 2009/30 spēkā esamības novērtējumam nebūtu nekāda sakara ar pamata lietas faktiem vai priekšmetu vai ka tas attiektos uz hipotētisku problēmu.
- 18 Otrkārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu par spēkā esamības novērtēšanu pieņemšana tādā situācijā kā pamata lietā varētu būt līdzeklis EKL 230. panta noteikumu apiešanai, jānorāda, ka EK līgumā radītajā pilnīgajā tiesību aizsardzības līdzekļu un procesuālo garantiju sistēmā, lai nodrošinātu iestāžu pieņemto aktu likumības izvērtēšanu, fiziskas vai juridiskas personas, kas, ievērojot šī panta ceturtajā daļā noteiktos pieņemamības noteikumus, nevar tieši apstrīdēt vispārpiemērojamus Kopienas tiesību aktus, var atkarībā no lietas rakstura atbilstoši EKL 241. pantam lūgt netieši atzīt akta spēkā neesamību Kopienas tiesās vai arī valsts tiesās, liekot pēdējām, kas nav kompetentas pašas atcelt šos aktus, šajā sakarā vērsties Tiesā, uzdodot prejudiciālus jautājumus (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 39. punkts).
- 19 Tādējādi rodas jautājums, vai *Afton* prasība par apstrīdēto tiesību normu atcelšanu saskaņā ar EKL 230. panta ceturto daļu noteikti būtu pieņemama tādēļ, ka minētās tiesību normas to skar tieši un individuāli (šajā ziņā skat. 1996. gada 12. decembra spriedumu lietā *C-241/95 Accrington Beef* u.c., *Recueil*, I-6699. lpp., 15. punkts, kā arī 2009. gada 2. jūlija spriedumu lietā *C-343/07 Bavaria* un *Bavaria Italia*, Krājums, I-5491. lpp., 40. punkts).

- 20 Šajā sakarā jānorāda, ka nevar uzskatīt, ka apstrīdētās tiesību normas *Afton* neapšaubāmi skar tu "individuāli" EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Bavaria* un *Bavaria Italia*, 41. punkts).
- 21 Faktiski no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai varētu uzskatīt, ka tirgus dalībniekus individuāli skar tiesību akts, kuru tie lūdz atcelt, ir jābūt skartam to tiesiskajam statusam tādas faktiskas situācijas dēļ, kas to atšķir no visām citām personām un individualizē līdzīgi kā tā adresātu (skat. 1963. gada 15. jūlija spriedumu lietā *25/62 Plaumann/Komisija, Recueil*, 197. lpp., 223. lpp., un 1994. gada 18. maija spriedumu lietā *C-309/89 Codorniu/Padome, Recueil*, I-1853. lpp., 20. punkts).
- 22 Pamata lietā jākonstatē, ka Direktīvas 2009/30 tiesību normas, kuras ir lūgts atcelt, attiecas uz visiem MMT ražotājiem.
- 23 Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts neattiecas konkrēti uz *Afton* un to skar tikai tās objektīvo īpašību dēļ tāpēc, ka tā ir MMT ražotāja, tāpat kā visus citus tirgus dalībniekus, kas faktiski vai potenciāli atrodas identiskā situācijā.
- 24 Turklāt arī jāatgādina, ka iespēja ar lielāku vai mazāku precizitāti noteikt tādu tiesību subjektu skaitu vai pat identitāti, uz kuriem attiecas kāds pasākums, nekādā ziņā nenozīmē, ka būtu jāuzskata, ka šis pasākums šīs personas skar individuāli, ja ir skaidrs kā pamata lietā, ka šis pasākums ir piemērojams objektīvām tiesiskām vai faktiskām situācijām, kas paredzētas attiecīgajā tiesību aktā (skat. it īpaši 2001. gada

22. novembra spriedumu lietā C-451/98 *Antillean Rice Mills/Padome, Recueil*, I-8949. lpp., 52. punkts, kā arī 2008. gada 8. aprīļa rīkojumu lietā C-503/07 P *Saint-Gobain Glass Deutschland/Komisija, Krājums*, I-2217. lpp., 70. punkts).

- 25 Tādēļ jākonstatē, ka *Afton* nebija neapšaubāmu tiesību celt prasību atcelt apstrīdētās tiesību normas saskaņā ar EKL 230. pantu. Tāpēc tā prasībā, kas celta saskaņā ar valsts tiesībām, var pamatoties uz šo tiesību normu spēkā neesamību, kaut gan tā nav cēlusi prasību tās atcelt Kopienu tiesā EKL 230. pantā paredzētajā termiņā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Bavaria un Bavaria Italia*, 46. punkts).
- 26 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir pieņemami.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 27 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts, ar kuru Direktīvā 98/70 ietverts 8.a panta 2. punkts, ir atceļams tiktāl, ciktāl tajā no 2011. gada 1. janvāra ir ierobežota MMT izmantošana degvielā.

Par acīmredzamu kļūdu vērtējumā

- 28 Vispirms jāuzsver, ka tādā sarežģītā tehniskā jomā, kas attīstās, kā pamata lietā Savienības likumdevējam ir plaša rīcības brīvība it īpaši attiecībā uz ļoti sarežģītu zinātnisku un tehnisku faktu izvērtēšanu, lai noteiktu tā veicamo pasākumu veidu un apmēru, bet Kopienų tiesai ir jāpārbauda tikai tas, vai šāda brīvība nav īstenota acīmredzami kļūdaini vai nepareizi izmantojot pilnvaras un vai iestādes nav acīmredzami pārsniegušas rīcības brīvības robežas. Šādos apstākļos Kopienų tiesa faktiski nevar ar savu zinātnisko un tehnisko faktu vērtējumu aizstāt likumdevēja vērtējumu, kuram vienīgajam Līgumā ir uzticēts šis uzdevums (šajā ziņā skat. 2009. gada 15. oktobra spriedums lietā C-425/08 *Enviro Tech (Europe)*, Krājums, I-10035. lpp., 47. punkts un minētā judikatūra).
- 29 *Afton* apgalvo, ka MMT robežvērtības tika noteiktas pēc tam, kad Padome un Parlaments bija pieļāvuši acīmredzamu kļūdu faktu vērtējumā. Šajā sakarā *Afton* norāda, ka šo robežvērtību noteikšanu nepamato Komisijas secinājumi, kas ir oficiāli izteikti direktīvas projektam pievienotajā ietekmes novērtējumā, un ka minētās vērtības ir neatbilstošas un patvaļīgas.
- 30 Šajā sakarā, pirmkārt, jānorāda, ka Komisijas veiktais ietekmes novērtējums, kas ir pievienots direktīvas projektam un kurā nebija paredzēts ne metālu piedevu aizliegums, ne MMT robežvērtības degvielā noteikšana, nebija saistošs ne Padomei, ne Parlamentam, kam EKL 251. pantā paredzētajā koplēmuma likumdošanas procesā bija tiesības veikt izmaiņas minētajā projektā.

- 31 Otrkārt, saskaņā ar EKL 95. panta 3. punktu Komisija par galveno uzskata augstu veselības aizsardzības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot visiem atklājumiem, kas pamatotī ar zinātniskiem faktiem. Saskaņā ar attiecīgām pilnvarām arī Eiropas Parlaments un Padome tiecas sasniegt šo mērķi.
- 32 Turklāt EKL 174. panta 1. punktā ir noteikts, ka Savienības politika vides jomā palīdz sasniegt vairākus mērķus, ieskaitot aizsargāt cilvēku veselību. Minētā panta 3. punktā ir noteikts, ka, izstrādājot politiku vides jomā, Savienība ņem vērā pieejamos zinātnes un tehnikas datus. Šis pienākums it īpaši attiecas uz procedūru saskaņā ar EKL 95. panta 3. punktu, kurā ir svarīgi ņemt vērā jaunus datus (šajā ziņā skat. 2008. gada 6. novembra spriedumu lietā C-405/07 P Nīderlande/Komisija, Krājums, I-8301. lpp., 61. punkts).
- 33 Tomēr jāprecizē, ka Savienības likumdevēja plašā rīcības brīvība, uz kuras izmantošanu attiecas ierobežota pārbaude tiesā, attiecas ne tikai uz pieņemamo tiesību normu raksturu un piemērojamību, bet zināmā mērā arī uz pamata faktu konstatēšanu (skat. it īpaši 2001. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-120/99 Itālija/Padome, *Recueil*, I-7997. lpp., 44. punkts, un 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-310/04 Spānija/Padome, Krājums, I-7285. lpp., 121. punkts).
- 34 Tomēr šāda pārbaude tiesā, pat ja tā ir ierobežota, paredz, ka Kopsienas iestādēm, kas ir pieņēmušas attiecīgo tiesību aktu, ir jāspēj Tiesā pierādīt, ka tiesību akts ir pieņemts, efektīvi īstenojot savu rīcības brīvību, kas nozīmē, ka ir ņemti vērā visi būtiskie fakti un apstākļi, kas attiecas uz situāciju, ko ir paredzēts reglamentēt ar šo tiesību aktu (iepriekš minētais spriedums lietā Spānija/Padome, 122. punkts).

- 35 Pamata lietā no Parlamenta Vides, cilvēku veselības un pārtikas drošības komisijas 2007. gada 19. jūlija ziņojuma projekta izriet, ka tā rekomendēja MMT izmantošanas degvielā aizliegumu no 2010. gada 1. janvāra tāpēc, ka šis un citu metālu piedevu izmantošana ir ļoti kaitīga videi, nenorādot šī viedokļa zinātnisko pamatojumu.
- 36 Tomēr tiesvedībā Tiesā Parlaments precizēja, ka minētā komisija organizēja ne tikai “vispārīgus darba seminārus” par Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 3. marta Direktīvas 2003/17/EK, ar kuru groza Direktīvu 98/70/EK, kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielas kvalitāti (OV L 76, 10. lpp.), pārskatīšanu, bet arī “speciālu darba semināru” par MMT 2008. gada 3. aprīlī, kurā it īpaši tika uzklausīta *Afton*. Šī parlamentārā komisija ņēma vērā arī dažādus pētījumus, kas apstrīdēja MMT nekaitīgumu, ieskaitot 2008. gada 29. augusta ziņojumu ar nosaukumu “Sierra research”, ko bija veikusi *Canadian Vehicle Manufacturers’ Association and Association of International Automobile Manufacturers of Canada* Kanādā un kuru Komisija nekādā ziņā nevarēja būt ņēmusi vērā ietekmes novērtējuma publicēšanas laikā, jo pētījums tika veikts vēlāk.
- 37 Padome apgalvo, ka tā likumdošanas procesā ir ņēmusi vērā *International Council on Clean Transportation (ICCT)* (Starptautiskās tīras satiksmes padomes) kopš 2004. gada veiktos pētījumus, kas liecinot, ka MMT izmantošana kaitē cilvēku veselībai un izplūdes gāzu kontroles iekārtu darbībai, kā arī 2006. gada 17. un 18. jūnija tā saucamo “de Brescia” deklarāciju par metālu neirotoksiskuma novēršanu, kurā ir it īpaši ieteikts beigt degvielai pievienot organiskos savienojumus uz mangāna bāzes.
- 38 Ir taisnība, ka *Afton* 2008. gada 29. decembrī, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 43. lpp.), iesniedza

Padomē, Parlamentā un Komisijā lūgumu tai paziņot zinātniskos dokumentus un pierādījumus, kas bija ņemti vērā, pieņemot lēmumu noteikt MMT robežvērtību degvielā, un ka neviens no paziņotajiem dokumentiem neattiecas uz zinātnisku informāciju par riskiem, kas saistīti ar MMT izmantošanu.

- 39 Tomēr jānorāda, ka papildus tam, ka Padome ne obligāti glabā dalībvalstu sapulcēs izmantotos zinātniskos dokumentus, visi iepriekš minētie dokumenti ir publiski un tādējādi pieejami visām personām vai uzņēmumiem, kurus interesē šī joma.
- 40 Tāpēc nevar apgalvot, ka šie zinātniskie dokumenti nav ņemti vērā likumdošanas procesā.
- 41 No iepriekš minētā izriet, ka Parlaments, Padome un Komisija likumdošanas procesā ir ņēmuši vērā pieejamos zinātniskos datus, ieskaitot tos, kas ir radušies šīs procedūras laikā, lai efektīvi izmantotu savu rīcības brīvību.
- 42 Ņemot vērā zinātniskos dokumentus, kas attiecas uz MMT sekām uz cilvēku veselību un vidi un tā ietekmi uz transportlīdzekļiem, Parlaments un Padome nav pieļāvuši acīmredzamu kļūdu vērtējumā, nolemjot noteikt MMT robežvērtību degvielā. Tādējādi Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts, ar kuru Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 2. punkts, nav atceļams.

Par samērīguma un piesardzības principu neievērošanu

- ⁴³ *Afton* apgalvo, ka MMT robežvērtības ir noteiktas, pārkāpjot samērīguma principu, jo nav pierādījumu, kas pamatotu tik nopietnu MMT izmantošanas ierobežojumu, kas faktiski to aizliedz izmantot bezsvina benzīnā no 2014. gada un benzīnā, kas aizstāj svina benzīnu, no 2011. gada.
- ⁴⁴ Vēl *Afton* mēģina pierādīt, ka nav nekādu pierādījumu, kas pamatotu tādu tiesību aktu pieņemšanu, kuru mērķis ir piemērot piesardzības principu MMT jomā, jo nav veikts neviens pētījums par MMT ietekmi uz veselību un neviens zinātnisks novērtējums par riskiem, kas ir saistīti ar MMT negatīvu ietekmi uz piesārņojuma samazināšanas tehniku un vidi. Turklāt esot kļūdaini minēt piesardzības principu par pamatojumu.
- ⁴⁵ Šajā sakarā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru samērīguma princips, kas ir viens no vispārīgajiem Kopienu tiesību principiem, prasa, lai Kopienu iestāžu tiesību akti nepārsniegtu to, kas ir atbilstoši un vajadzīgs, lai sasniegtu attiecīgajā tiesiskajā regulējumā izvirzītos mērķus, ņemot vērā, ka, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais un tā radītie traucējumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamajiem mērķiem (2001. gada 12. jūlija spriedums lietā C-189/01 *Jippes* u.c., *Recueil*, I-5689. lpp., 81. punkts; 2009. gada 7. jūlija spriedums lietā C-558/07 *S.P.C.M.* u.c., Krājums, I-5783. lpp., 41. punkts, kā arī 2010. gada 9. marta spriedums apvienotajās lietās C-379/08 un C-380/08 *ERG* u.c., Krājums, I-2007. lpp., 86. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 46 Attiecībā uz iepriekšējā punktā minēto nosacījumu pārbaudi tiesā Savienības likumdevējam tādā jomā, kurā tam ir jāizdara izvēle politiskos, ekonomiskos un sociālos jautājumos un kurā tam ir jāveic sarežģīts novērtējums, ir jāatzīst plaša rīcības brīvība. Tikai šajā jomā veiktā pasākuma acīmredzama neatbilstība mērķim, ko kompetentās iestādes vēlas sasniegt, var ietekmēt šāda pasākuma likumību (iepriekš minētais spriedums lietā *S.P.C.M.* u.c., 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Šajā lietā ir jāpārbauda, vai tādu mangāna robežvērtību noteikšana kā Direktīvas 98/70 8.a panta 2. punktā ir samērīgs līdzeklis šīs direktīvas mērķu sasniegšanai.
- 48 Saskaņā ar Direktīvas 2009/30 preambulas 35. apsvērumu MMT robežvērtību mērķis ir pamatots ar to, ka šīs vielas izmantošana rada risku cilvēku veselībai un kaitē transportlīdzekļu motoriem un piesārņojuma novēršanas ierīcēm. Tajā ir paredzēta visas degvielas marķēšana, tādējādi izvirzot patērētāju informēšanas pienākumu.
- 49 Veselības, vides un patērētāju aizsardzības mērķi ir paredzēti EKL 95. panta 3. punktā, un tiem likumdevējs pamatā ir noteicis augstu aizsardzības apmēru, ņemot vērā it īpaši visus jaunus novērtējumus, kas pamatoti ar zinātniskiem faktiem, kā arī EKL 174. panta 1. un 2. pantā, kur ir paredzēts, ka Savienības politika vides jomā it īpaši ir balstīta uz piesardzības principu.
- 50 MMT robežvērtības degvielā noteikšana, kas ļauj zināmā mērā samazināt šīs vielas daudzumu, kas var potenciāli kaitēt veselībai, nav acīmredzami nepiemērota, lai

sasniegtu Savienības likumdevēja izvirzītos mērķus aizsargāt veselību un vidi. Tomēr ir jāpārbauda, vai tas nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.

- 51 Šajā lietā noteikti ir jānorāda, ka Komisijas direktīvas projektā nebija paredzēts ne aizliegt, ne ierobežot MMT izmantošanu degvielā. Savukārt Parlamenta vides, cilvēku veselības un pārtikas drošības komisija vēlējās pilnībā aizliegt minēto MMT izmantošanu. Šajā sakarā attiecībā uz Direktīvu 2003/17 ir jākonstatē, ka Direktīvas 2009/30 pieņemšanas laikā zinātnes attīstības līmenis neļāva izstrādāt testēšanas metodoloģiju vai tas bija grūti izdarāms.
- 52 Turklāt Direktīvas 98/70 8.a panta 1. punktā ir paredzēta testēšanas metodoloģijas izstrāde un secinājumu paziņošana Parlamentam un Padomei līdz 2012. gada 31. decembrim.
- 53 MMT robežvērtība degvielā tādējādi tika noteikta, gaidot, kamēr tiks izstrādāta minētā testēšanas metodoloģija. Tāpēc tai ir pagaidu raksturs un to ir iespējams mainīt atkarībā no attīstības rezultātiem, kas tiek novēroti.
- 54 Visbeidzot, apstrīdētā tiesību norma ir daļa no Direktīvas 2009/30 kopumā, kuras mērķis ir noteikt minimālās specifikācijas attiecībā uz degvielu veselības un vides aizsardzībai siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanas aspektā.

- 55 Tādējādi, ņemot vērā risku veselībai un kaitējumu transportlīdzekļu motoriem, kā arī grūtības, kas saistītas ar testēšanas metodoloģijas izstrādi, tāds ierobežojošs pasākums kā MMT samazināšana degvielā nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu Direktīvas 2009/30 mērķus.
- 56 Vēl ir jāpārbauda, vai, izmantojot rīcības brīvību, Savienības likumdevējs nav vēlējies nodrošināt zināmu līdzsvaru starp veselības, vides un patērētāju aizsardzību, no vienas puses, un uzņēmēju ekonomiskajām interesēm, no otras puses, lai sasniegtu tam Līgumā uzticēto mērķi nodrošināt augstu veselības un vides aizsardzību.
- 57 Vispirms jāatgādina, ka Komisijas veiktais ietekmes novērtējums nebija saistošs ne Parlamentam, ne Padomei.
- 58 Šajā sakarā no zinātniskajiem dokumentiem un lietas dalībnieku debatēm izriet, ka Direktīvas 2009/30 pieņemšanas laikā MMT ietekmes uz veselību zinātnisko novērtējumu nebija veikusi neviena neatkarīga sabiedriska organizācija vai iestāde. Runājot par nozares speciālistu veiktajiem pētījumiem, jākonstatē, ka to šajā sakarā veiktie secinājumi ir ļoti atšķirīgi atkarībā no tā, vai minēto pētījumu ir veikusi automašīnu industrija vai MMT ražotāji.
- 59 No tā izriet, ka Savienības likumdevējs saskārās ar nopietnām šaubām, trūkstot uzticamiem un pietiekamiem zinātniskiem datiem par MMT nekaitīgumu veselībai un videi.

- 60 Pareizi piemērot piesardzības principu nozīmē, pirmkārt, identificēt ierosinātās MMT izmantošanas iespējamo negatīvo ietekmi uz veselību un, otrkārt, pilnīgi izvērtēt risku veselībai, pamatojoties uz visuzticamākajiem pieejamiem zinātniskajiem datiem un jaunākajiem starptautisko pētījumu rezultātiem (skat. 2010. gada 28. janvāra spriedumu lietā C-333/08 Komisija/Francija, Krājums, I-757. lpp., 92. punkts un minētā judikatūra).
- 61 Ja izrādās, ka veikto pētījumu rezultātu nepietiekamības, nepārliecinošā rakstura vai neprecizitātes dēļ nav iespējams skaidri noteikt apgalvotā riska esamību vai pakāpi, bet gadījumā, ja risks iestātos, pastāv iespējamība, ka var rasties faktiskais kaitējums cilvēku veselībai, piesardzības princips pieļauj ierobežojošu pasākumu veikšanu, ja vien tie nav diskriminējoši un ir objektīvi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, 93. punkts un minētā judikatūra).
- 62 Šādos apstākļos jāatzīst, ka Savienības likumdevējs saskaņā ar piesardzības principu varēja veikt aizsardzības pasākumus, negaidot, ka šo risku esamība un smagums tiek pilnībā pierādīts (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Francija, 91. punkts).
- 63 Tādā lietā kā pamata lietā MMT robežvērtības degvielā noteikšana nav diskriminējoša, jo tā ir piemērojama visā Savienībā un visiem MMT ražotājiem un importētājiem.
- 64 Vēl Savienības likumdevējs varēja pamatoti uzskatīt, ka piemērots veids, kā savienot augstu veselības un vides aizsardzības līmeni ar MMT ražotāju ekonomiskajām interesēm, bija pakāpeniski ierobežot MMT daudzumu degvielā, Direktīvas 98/70 8.a panta 3. punktā paredzot iespēju pārskatīt robežvērtības, pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem.

- 65 Visbeidzot, *Afton* apstrīd robežvērtību apmēru, uzskatot, ka tam nav nekāda zinātniska pamata, ka tas rada zināmus apgrūtinājumus attiecībā uz vecākām automašīnām un ka Savienības likumdevējs nav izpētījis šos apgrūtinājumus. Tā piebilst, ka šīs robežvērtības lidzinās faktiskam MMT aizliegumam.
- 66 Tomēr, tā kā pastāv neskaidrība attiecībā uz kaitējumu, ko var radīt MMT, nav iespējams iegūt precīzāku informāciju, kas ļautu noteikt tādu MMT robežvērtību degvielā, kas varētu atbilstoši novērst šo kaitējumu.
- 67 Vēl *Afton* Savienībā ir pārdevusi mazāk nekā 0,5 % no kopējā 2008. gadā pasaulē noteiktās valstīs pārdotā MMT daudzuma. Tajā pašā laikā citas dalībvalstis, piemēram, Vācijas Federatīvā Republika, ir aizliegušas MMT izmantošanu degvielā.
- 68 Tāpēc, ņemot vērā neskaidrības, kas saistītas ar MMT izmantošanas radīto kaitējumu un MMT izmantotājiem radīto risku, MMT robežvērtību noteikšana degvielā nav acīmredzami nesamērīga ar MMT ražotāju ekonomiskajām interesēm, lai nodrošinātu augstu veselības un vides aizsardzības līmeni.
- 69 No iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts tiktāl, ciktāl ar to Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 2. punkts, nav atceļams piesardzības un samērīguma principu pārkāpuma dēļ.

Par vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošanu

- 70 *Afton* apgalvo, ka ir nepamatoti noteikt MMT robežvērtības, neierobežojot citu metālu piedevu, ieskaitot tādas, kurās ir mangāns, izmantošanu.
- 71 Tā apgalvo, ka MMT ir līdzīga funkcija kā citām metālu piedevām un tas neradot nekādus papildu riskus veselībai vai videi. Tā min ciklopentadiēnilmangāna trikarbonilu (CMT), kura izmantošana nav ierobežota apstrīdētajā tiesiskajā regulējumā.
- 72 Iestādes, kas iestājušās lietā Tiesā, būtībā apgalvo, ka citas piedevas uz mangāna bāzes netiek lietotas vai ievestas Savienībā.
- 73 Parlaments precizē, ka MMT tiek pētīts un tā riski tiek analizēti jau sen, tas tiek ilgi izmantots kā metālu piedeva degvielā, bet par citām piedevām nekādu pētījumu nav.
- 74 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes vai nediskriminācijas princips paredz, ka līdzīgas situācijas nevar tikt risinātas atšķirīgi un dažādas situācijas savukārt nevar tikt risinātas vienādi, ja vien šādai pieejai nav objektīva pamata (iepriekš minētais spriedums lietā *S.P.C.M.* u.c., 74. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 75 Šajā sakarā pietiek konstatēt, ka *Afton* nav atspēkojusi apgalvojumu, ka citas metālu piedevas uz mangāna bāzes, ieskaitot CMT, netiek ne izmantotas, ne ievestas Savienībā.
- 76 No tā izriet, ka MMT situācija nav līdzīga citu metālu piedevu uz mangāna bāzes situācijai un Savienības likumdevējam tāpēc nebija pienākuma noteikt robežvērtības minētajām piedevām.
- 77 Tādējādi, tā kā nav konstatēts vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums, Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts tiktāl, ciktāl ar to Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 2. punkts, nav atceļams šī principa pārkāpuma dēļ.

Par tiesiskās drošības principa neievērošanu

- 78 *Afton* apgalvo, ka jaunais Direktīvas 98/70 8.a panta 2. punkts nav pietiekami precīzs attiecībā uz apgalvoto saikni starp MMT robežvērtībām degvielā un testēšanas metodoloģijas izstādi.
- 79 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vispārīgais tiesiskās drošības princips, kas ir Kopienų tiesību pamatprincips, it īpaši prasa, lai tiesiskais regulējums būtu skaidrs un precīzs, lai personas varētu nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi

riķoties (skat. 2005. gada 14. aprīļa spriedumu lietā C-110/03 Beļģija/Komisija, Krājums, I-2801. lpp., 30. punkts; 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-344/04 IATA un ELFAA, Krājums, I-403. lpp., 68. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Intertanko* u.c., 69. punkts).

- 80 Pretēji *Afton* apgalvotajam saistības starp MMT robežvērtību degvielā un testēšanas metodoloģijas izstrādi izvērtēšana attiecas ne tikai uz Direktīvas 98/70 8.a panta 2. punktu.
- 81 Direktīvas 98/70 8.a panta 3. punkta pirmajā teikumā ir skaidri paredzēts, ka “MMT satura robežvērtība degvielai, kas minēta 2. punktā, tiks pārskatīta, pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem, kas iegūti pēc testēšanas metodoloģijas, kura minēta 1. punktā”.
- 82 No tā izriet, ka no Direktīvas 98/70 8.a panta 2. punkta formulējuma neizriet nekāda neskaidrība par MMT robežvērtību degvielā saistību ar testēšanas metodoloģijas attīstību.
- 83 Tāpēc nevar konstatēt nekādu tiesiskās drošības principa pārkāpumu un tādējādi Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts tiktāl, ciktāl ar to Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 2. punkts, nav atceļams šī principa pārkāpuma dēļ.
- 84 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka pirmā jautājuma pārbaude nav atklājusi neko tādu, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkta spēkā esamību tiktāl, ciktāl ar to Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 2. punkts.

Par otro jautājumu

- 85 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkts, ar kuru Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 4.–6. punkts, nav atceļams tāpēc, ka tajā ir noteikts pienākums marķēt degvielu ar metālu piedevām.
- 86 *Afton* apgalvo, ka marķēšanas pienākums ir noteikts tāpēc, ka ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā, un tas esot nesamērīgs, jo tas praktiski līdzinoties MMT un citu metālu piedevu aizliegumam.
- 87 Saskaņā ar Direktīvas 2009/30 preambulas 35. apsvēruma tekstu metāla, un it īpaši MMT, piedevu izmantošana varētu palielināt kaitējumu cilvēku veselībai un bojāt transportlīdzekļu dzinēju un emisijas kontroles aprīkojumu. Atsaucies uz automašīnu ražotāju brīdinājumiem, Savienības likumdevējs minētā apsvēruma pēdējā teikumā ir mēģinājis novērst to, ka patērētāji, paši to nezinot, padarītu par spēkā neesošām savu transportlīdzekļu garantijas.
- 88 Vēl, kā ir norādījusi ģenerālvokāte secinājumu 123. punktā, marķēšanas pienākums ir domāts patērētāju tiesību aizsardzībai, kas saskaņā ar EKL 153. pantu ir viens no Savienības mērķiem. Šis mērķis it īpaši ir jāsasniedz, veicinot patērētāju tiesības uz informāciju.
- 89 Labi redzama marķējuma norāde ar tekstu “Satur metālu piedevas” ir piemērots līdzeklis šī mērķa sasniegšanai.

- 90 Pretēji *Afton* apgalvotajam norādes lakonisms un tas, ka trūkst atsauces uz ražotāju garantiju, atbilst iepriekš minētajam mērķim.
- 91 Lai patērētāji varētu novērst risku veselībai un automašīnai, tie ir jāinformē par šādu piedevu esamību degvielā.
- 92 Turklāt patērētāju aizsardzības mērķi nevarētu sasniegt, tikai nosakot Direktīvas 98/70 8.a panta 2. punktā paredzētās robežvērtības, kuru mērķis ir nodrošināt Līguma prasīto augsto veselības un vides aizsardzības līmeni, kas attiecas tikai uz MMT.
- 93 Vēl *Afton* apgalvo, ka marķēšanas pienākums praktiski līdzinās metālu piedevu izmantošanas degvielā aizliegumam.
- 94 Šajā sakarā jāatgādina, ka tomēr, pirmkārt, marķējums ir prasīts tikai tādas degvielas pārdošanai, kurā ir metālu piedevas, nevis MMT kā piedevu pārdošanai un, otrkārt, tas nevar ievērojami apgrūtināt degvielas ražotājus un izplatītājus, ņemot vērā mazo daudzumu degvielas, kurā ir šādas piedevas, kas šajā gadījumā ir mazāk par 0,1 % no Savienībā pārdotās degvielas daudzuma.
- 95 No tā izriet, ka Savienības likumdevējs, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, varēja noteikt Direktīvas 98/70 8.a panta 4.–6. punktā ietverto marķēšanas pienākumu, kas nav tāds pienākums, kas būtu acīmredzami nepiemērots Direktīvā 2009/30 paredzētā patērētāju aizsardzības mērķa sasniegšanai.

- 96 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka otrā jautājuma pārbaude nav atklājusi neko tādu, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkta — ar kuru Direktīvā 98/70 ir ieviests 8.a panta 4.–6. punkts — spēkā esamību.
- 97 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka jautājumu pārbaude nav atklājusi neko tādu, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2009/30 1. panta 8. punkta spēkā esamību tiktāl, ciktāl ar to Direktīvā 98/70 ir ieviests jauns 8.a panta 2. punkts un 4.–6. punkts.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 98 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Jautājumu pārbaude nav atklājusi neko tādu, kas varētu ietekmēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvas 2009/30/EK, ar ko groza Direktīvu 98/70/EK attiecībā uz benzīna, dīzeļdegvielas un gāzeļļas specifikācijām un ievieš mehānismu autotransporta līdzekļos lietojamās degvielas radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas kontrolei un samazināšanai, groza Padomes

Direktīvu 1999/32/EK attiecībā uz tās degvielas specifikācijām, kuru lieto iekšējo ūdensceļu kuģos, un atceļ Direktīvu 93/12/EEK, 1. panta 8. punkta spēkā esamību tiktāl, ciktāl ar to tiek ieviests jauns 8.a panta 2. un 4.–6. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 13. oktobra Direktīvā 98/70/EK, kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/12/EEK.

[Paraksti]